

בש"פ 5761/15 - בלאל טחאן, מחמד נדאל טחאן נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 5761/15

לפני: כבוד השופט א' שהם

העוררים: 1. בלאל טחאן
2. מחמד נדאל טחאן

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בירושלים,
מיום 14.7.2015, בתמ"ת 47711-03-15, שניתנה על-
ידי כב' השופטת ר' פרידמן-פלדמן

תאריך הישיבה: י"ז באלול התשע"ה (1.9.2015)

בשם העוררים: עו"ד תמיר סולומון

בשם המשיבה: עו"ד יורם הירשברג

החלטה

1. לפניי ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופטת ר' פרידמן-פלדמן), בתמ"ת

עמוד 1

47711-03-15, מיום 14.7.2015, בגדרה הוחלט להורות על מעצרו של העוררים, עד לתום ההליכים המשפטיים נגדם.

כתב האישום שהוגש נגד העוררים

2. נגד העוררים וארבעה נאשמים נוספים (להלן ביחד: הנאשמים), ביניהם אחיהם של העוררים, מחמוד טחאן (להלן: מחמוד), ונגד שלושים חברות בבעלותם של הנאשמים (להלן: החברות) הוגש לבית המשפט המחוזי בירושלים כתב אישום מתוקן המייחס להם ולחברות שורה של עבירות כלכליות, בהיקף כספי של למעלה מ-700,000,000 ₪. כעולה מכתב האישום המתוקן, בתקופה שבין פברואר 2011 ועד לפברואר 2015, בהתאם לקשר שקשרו הנאשמים, הם הוציאו, בעצמם או באמצעות החברות, אשר שימשו כ"חברות קש", כמות רבה של חשבוניות מס "פיקטיביות", מהן הנאשמים ביקשו לנכות מס תשומות. כתב האישום ייחס, אפוא, לעוררים, בין היתר, את העבירות הבאות: הכנה וניהול של פנקסי חשבוניות כוזבים, לפי סעיף 117(ב)(6) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 (להלן: חוק מע"מ); ניכוי תשומות מס ללא מסמך כדין בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 117(ב)(5) בצירוף סעיף 117(ב)(2)-(3) לחוק מע"מ; גרימה לאחר להתחמק או להשתמט מתשלום מע"מ, לפי סעיף 117(ב)(1) לחוק מע"מ; עזרה לאחר להתחמק מתשלום מס, לפי סעיף 220(4) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] (להלן: פקודת מס הכנסה); עזרה לאחר להתחמק מתשלום מס במרמה, עורמה או תחבולה, לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה; עשיית פעולה ברכוש אסור, לפי סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן: חוק איסור הלבנת הון); ועשיית פעולה ברכוש בדיעה שהוא אסור, לפי סעיף 4 לחוק איסור הלבנת הון.

הבקשה למעצר עד תום ההליכים

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום נגד העוררים, הגישה המשיבה בקשה להאריך את מעצרו עד לתום ההליכים המשפטיים נגדם. המשיבה טענה, כי ברשותה תשתית ראיתית לכאורית להוכחת אשמתם של העוררים במיוחס להם בכתב האישום. בהמשך, הצביעה המשיבה על עברם הפלילי של העוררים. אשר לעורר 1, ציינה המשיבה כי לחובתו הרשעה קודמת בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש. בנוגע לעורר 2, צוין כי הוא הורשע בעבירות של שימוש במסמך מזויף, איומים, וכניסה לישראל שלא כדין. המשיבה הוסיפה וטענה, כי קמות בעניינם של העוררים עילות מעצר, על רקע החשש לפגיעה בביטחון הציבור. ביתר שאת אמורים הדברים, כך נטען, לנוכח היקפה של "התכנית העבריינית"; משך התקופה בה נמשכה; והתחכום הרב שאפיין תכנית זו. עוד הדגישה המשיבה, כי לעורר 1 מיוחסת, בנוסף לעבירות שלעיל, גם עבירת שוחד, אותה ביצע "למען הקבוצה כולה והשגת מטרותיה". על רקע הדברים האלה, טענה המשיבה כי "קיים בהכרח יסוד סביר להניח כי אם לא יעצרו [העוררים] עד לתום ההליכים כנגדם, ימשיכו במעשיהם הפליליים ויגרמו לנזק עצום נוסף ולסכנה לביטחון הציבור".

ההליכים בפני בית משפט קמא

4. בהחלטה, מיום 14.7.2015, הורה בית משפט קמא על הארכת מעצרו של העוררים עד לתום ההליכים המשפטיים נגדם. בפתח דבריו, נתן בית משפט קמא את דעתו לתסקירי המעצר שהוגשו בעניינם של העוררים, בהם הומלץ על שחרורם של השניים לחלופת מעצר. חרף זאת, קבע בית משפט קמא כי לנוכח חומרת העבירות המיוחסות

לעוררים; השיטתיות בה הן בוצעו; והיקף ההונאה הכספית, אין ליתן בעוררים כל אמון. לכך יש להוסיף, לשיטתו של בית משפט קמא, את העובדה ש"לפחות חלק מבני משפחתם של [העוררים] ידעו על ביצוע העבירות קודם למעצרו של [העוררים] ולא פעלו באופן ממשי להפסקת העבירות". משכך, סבר בית משפט קמא כי ספק אם ניתן לאיין את מסוכנותם של העוררים באמצעות חלופת המעצר שהוצעה על-ידם, בחיק משפחתם. עוד קבע בית משפט קמא, כי קיים חשש בעניינם של העוררים מפני שיבוש הליכי משפט.

יצוין, כי במסגרת החלטה זו הורה בית משפט קמא גם על הארכת מעצרו של מחמוד, אחיהם של העוררים, עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.

הערר

5. בערר שלפני טענו העוררים, כי יש מקום להורות על שחרורם לחלופת מעצר. נטען, כי ברשות העוררים "חלופה ראויה בנסיבותיהם הקונקרטיות של העושים והמעשים", אשר יש בה כדי לאיין את מסוכנותם. העוררים ציינו, כי הם נעצרו, לראשונה, ביום 23.2.2015, וישיבות ההוכחות במשפטם צפויות להתקיים החל מחודש דצמבר 2015. על-כן, כך נטען, "משמעות הותרת העוררים במעצר היא אחת, הארכת מעצרו מראש מעבר ל-9 חודשים". העוררים הוסיפו וטענו, כי שגה בית משפט קמא בקובעו כי חלופת המעצר שהוצעה על-ידם אינה ראויה. זאת, בשים לב לכך ש"המפקחים נבחנו היטב על-ידי קציני המבחן, ואף לדידם של האחרונים, מהווים הם גורם משמעותי ומרתיע ורב אמון בפיקוח הדוק על העוררים".

בדיון שנערך בפניי, ביום 1.9.2015, טען בא-כוחם של העוררים, עו"ד תמיר סולומון, כי אין זה נכון לזקוף לחובתם של העוררים - בגדרי השאלה האם להאריך את מעצרו - את חומרת העבירות המיוחסות להם. אשר למסוכנות הנשקפת מן העוררים, והחשש מפני הישנות מעשיהם, הדגיש עו"ד סולומון כי מדובר ב"מנגנון שהתפרק לחלוטין", זאת שכן הקושרים הינם "מופרדים", ואין זה סביר כי ימשיכו במעשים המיוחסים להם בהיותם בחלופת המעצר. עו"ד סולומון הוסיף וטען, כי בתיק המתנהל בבית משפט קמא צפויים להישמע מספר רב של עדים, ועל-כן הוא עשוי להימשך עוד זמן רב. לכך יש להוסיף, לשיטתו של עו"ד סולומון, את העובדה שהתיק מלווה, עד כה, בעיכובים לא מעטים, כאשר עיכובים אלו אינם נובעים ממחדל זה או אחר של העוררים.

על יסוד הנימוקים האלו, התבקשתי לקבל את הערר ולהורות על שחרורם של העוררים לחלופת המעצר המוצעת על-ידם.

תגובת המשיבה

6. במענה לטענות העוררים, סבורה המשיבה כי אין מקום להורות על שחרורם לחלופת מעצר. המשיבה טענה, באמצעות בא-כוחה עו"ד יורם הירשברג, כי מן העוררים נשקפת מסוכנות גבוהה, ועל רקע זה נקבעה חלופת המעצר בעניינם כבלתי ראויה. עו"ד הירשברג הצביע על החלטתי בבש"פ 5112/12 טחאן נ' מדינת ישראל (3.8.2015), שם דנתי בעררו של מחמוד, על החלטתו של בית משפט קמא להאריך את מעצרו עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו. עו"ד הירשברג טען, בהקשר לכך, כי עניינם של העוררים הוא בבחינת קל וחומר בהשוואה להחלטתי בעניינו של מחמוד.

ביתר שאת אמורים הדברים, כך נטען, בנוגע לעורר 1, באשר מיוחסת לו גם עבירת שוחד, ונטען לגביו כי היה "איש הכספים", וכי "כל התכנית העבריינית עברה דרכו". בהתייחס לחלוף הזמן עד לתחילת הדיונים בבית משפט קמא, סבור עו"ד הירשברג כי יש לזקוף את העיכוב שנגרם לחובתם של העוררים, על רקע התמהמהותם בהסדרת ייצוגם.

דיון והכרעה

7. כידוע, סעיף 21 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) מורה כי ניתן לעצור נאשם עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו, תחת התקיימותם, במצטבר, של שלושה תנאים: קיומן של ראיות לכאורה להוכחת אשמתו של אותו נאשם; קיומה עילת מעצר בעניינו; והיעדר חלופת מעצר אחרת, אשר יש בה כדי להשיג את מטרת המעצר בדרך הפוגעת פחות בחירותו של הנאשם (בש"פ 5109/15 ביטון נ' מדינת ישראל (30.7.2015); בש"פ 5090/15 חטיב נ' מדינת ישראל (30.7.2015); בש"פ 3341/15 אוזנה נ' מדינת ישראל (20.5.2015)). העוררים אינם חולקים על קיומן של ראיות לכאורה להוכחת אשמתם, ועל כך שקיימת עילת מעצר בעניינם. השאלה שבמחלוקת הינה, האם יש בחלופת המעצר המוצעת על-ידי העוררים כדי להשיג את מטרת מעצרו ולאייץ את מסוכנותם.

לאחר שבחנתי את הערר שלפניי ואת נספחיו, ונתתי דעתי לטיעוני הצדדים שנשמעו בדיון, הגעתי לכלל מסקנה כי דינו של הערר להידחות. אינני רואה מקום לשנות מעמדתי בעניינו של מחמוד, בו קבעתי כי מכלל הנאשמים בפרשה זו נשקפת מסוכנות גבוהה ביותר, על רקע אופן ביצוע העבירות; היקף ההונאה הכספית שבוצעה; משך תקופת ההונאה; מידת התחכום שהיתה גלומה בביצוען, וכיוצא באלה. לכך יש להוסיף, את החשש הטבוע בעבירות כלכליות, מפני שיבוש הליכי משפט. על יסוד הטעמים האלו, סבורני כי כל חלופת מעצר לא תסכון על מנת להפיג את מסוכנותם של העוררים, ובוודאי נכון הדבר לגבי חלופת המעצר שהוצעה, בחיק משפחתם של העוררים.

8. בבחינת למעלה מן הדרוש, אציין כי לא מצאתי ממש בטענתם של העוררים בנוגע לחלוף הזמן מאז מעצרו הראשוני של העוררים ועד לפתיחת משפטם. אמת נכון הדבר, כי השיקול שעניינו התמשכות ההליכים נגד נאשם, עשוי להצדיק את שחרורו ממעצר של אותו נאשם. כפי שקבעתי בבש"פ 5073/13 מדינת ישראל נ' פלוני (25.7.2014): "ככל שיתמשכו הליכי משפטו של הנאשם כך יטה האיזון לעבר שחרורו של הנאשם לחלופת מעצר" (בש"פ 5038/15 מדינת ישראל נ' שבתייב (27.7.2015); בש"פ 5113/14 מדינת ישראל נ' אדינייב (3.8.2014); בש"פ 2105/14 מדינת ישראל נ' אגדה (1.4.2014)). יחד עם זאת, שיקול זה יש לבחון, ככלל, במסגרת ההחלטה האם להאריך את מעצרו של הנאשם מעבר לתשעה חודשים, ב-90 ימים נוספים, בגדרי סעיף 62 לחוק המעצרים. משכך, ומאחר שעניינו נוגע לבקשה להארכת מעצרו של העוררים, בד בבד עם הגשת כתב האישום, אין מקום, בשלב זה, לטענה כי יש לשחרר את העוררים אך ורק לאור העובדה שמשפטם לא צפוי להסתיים בתוך תקופת תשעת החודשים. יפים, בהקשר לכך, דבריו של השופט ח' מלצר בבש"פ 7120/13 מדינת ישראל נ' אבו גאנם (5.11.2013):

"לא נעלמה מעיני אף התמשכות ההליכים הצפויים במכלול והיקף החומר בפרשה סבוכה זו [...] עם זאת יש לזכור כי המסגרת הנורמטיבית לערר על החלטה בבקשה לעיין חוזר [כמו גם על החלטה בבקשה להארכת מעצרו של נאשם עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו – א.ש.] הינו סעיף 53(א) לחוק המעצרים, בגדרו באים השיקולים של סעיף 21 לחוק המעצרים (קרי קיומה של עילת מעצר והאפשרות להשיג את מטרת המעצר באמצעות חלופת מעצר) ואילו חלוף הזמן הינו שיקול הנשקל בעיקר בגדרי בקשות לפי סעיף 62 לחוק המעצרים- שאיננו נוגע, בשלב זה, ישירות לעניינו. הנה כי

כן, ככל שתידרש הארכה של מעצרו של [הנאשם] לפי סעיף 62 לחוק המעצרים - בית משפט זה ייתן בודאי את הדעת לחלוף הזמן והתמשכות ההליכים ואולם בעת הזו ובנסיבות הנתונות נסיבה זו איננה מכריעה."

9. אשר על כן, הערר נדחה בזאת.

ניתנה היום, י"ח באלול התשע"ה (2.9.2015).

ש ו פ ט
